

Sygn. akt IV U 699/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

19 stycznia 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2022 roku w Sieradzu

odwołania S. I.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

z 30 maja 2017 r. Nr (...)

w sprawie S. I.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokości emerytury policyjnej

zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia policyjnej emerytury E. I. z pominięciem art. 15c ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno- Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin - od 1 października 2017 roku.

Sygn. akt IV U 699/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 30.05.2017r. ((...)) na podstawie art. 15c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, ze zm.) oraz na podstawie informacji otrzymanej z IPN Nr (...) z dnia 24.03.2017r., Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie ustalił wysokość emerytury dla E. I. od dnia 1 października 2017r.; wysokość świadczenia po potrąceniach wyniosła 1323,03zł., tj. 24,49% podstawy wymiaru w wysokości 4333,88zł.

Od ww. decyzji odwołanie złożył E. I., formułując szereg zarzutów - błędnych ustaleń, naruszenia prawa materialnego, oparcia na przepisach sprzecznych z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Odwołanie zostało obszernie uzasadnione, w tym także z odwołaniem się do wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP przepisów, które stanowiły podstawę prawną wydania obu zaskarżonych decyzji tj. art. 15c i art. 32, dodanych do ustawy zaopatrzeniowej przez przepisy ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy z dnia

18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016/2270). Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie świadczenia emerytalnego w dotychczasowej wysokości, przy ustaleniu, że organ rentowy nie był uprawniony do przeliczenia świadczenia na podstawie powołanych przepisów.

W piśmie z 6.12.2017r., E. I. wniósł o rozpoznanie odwołania. Podnosił, że jest osobą w podeszłym wieku i schorowaną, co spowodowało niezłożenie odwołania w terminie. Zdaniem sądu, ubezpieczony przedstawił okoliczności usprawiedliwiające złożenie odwołania po terminie. Zaś, z uwagi na wiek skarżącego, przekroczenie terminu nie było nadmierne. Przeto, wniosek organu rentowego o odrzucenie odwołania okazał się chybnym.

W toku postępowania, z uwagi na śmierć skarżącego, do sprawy wstąpiła S. I. jako następcą prawny zmarłego wnioskodawcy.

W odpowiedzi na odwołani pełnomocnik organu rentowego - Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o odrzucenie odwołania lub oddalenie odwołania w przypadku przywrócenia terminu do złożenia odwołania oraz zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Organ rentowy wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o przepisy powołane w ich treści oraz na podstawie informacji otrzymanej z Instytutu Pamięi Narodowej o przebiegu służby odwołującego na rzecz totalitarnego państwa. Odnosząc się do zarzutów wskazał, że przedmiotowa informacja jest środkiem dowodowym, została sporządzona na podstawie akt osobowych funkcjonariusza oraz ma charakter wiążący dla organu rentowego.

Wyrokiem z 17.08.2020r., w sprawie IV U 493/19, Sąd Okręgowy w Sieradzu zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego MSWiA do przeliczenia policyjnej emerytury E. I. z pominięciem art. 15c ust. 1 – 3 ustawy z 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, ABW (...) od 1.10.2017r.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł organ emerytalny. Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 7.10.2021r. w sprawie III AUa 1874/20 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Sieradzu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji nie poczynił żadnych istotnych ustaleń, poza tymi wynikającymi z informacji IPN, co do rzeczywistego przebiegu służby E. I., które pozwoliłyby następnie na rozważenie, czy ww. w ramach powierzonych mu obowiązków służbowych wykonywał czynności dające się zakwalifikować jako pełnienie służby na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu ustawy zaopatrzeniowej z 1994r. w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z 2016r. Ta kwestia ma zaś kluczowe znaczenie w sprawie niniejszej, albowiem bezpośrednio przekłada się na wysokość spornej policyjnej emerytury. W dniu 16 września 2020r. Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów podjął uchwałę (III UZP 1/20), w której zaprezentował m.in. wykładnię pojęcia „służby na rzecz państwa totalitarnego”, którym posługuje się ww. ustawa, jednocześnie nie definiując go. Kryterium służby na rzecz tzw. państwa totalitarnego określone w art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, winno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka. Tym samym Sąd Najwyższy nie zaaprobował koncepcji winy zbiorowej, którą to ustawodawca usiłował przeforsować w omawianej ustawie, ale też. co istotne z punktu widzenia niniejszej sprawy, nie zanegował spornych przepisów ustawy zaopatrzeniowej a priori. Mimo, że Sąd Najwyższy w uchwale III UZP 1/20 nie zaaprobował koncepcji winy zbiorowej, którą prawodawca próbował niejako automatycznie narzucić w nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej z 2016r. nie oznacza to, że w przypadku każdego byłego funkcjonariusza SB można a priori założyć i przyjąć - uzasadniając to zasadami wynikającymi z Konstytucji RP czy szeroko pojętego prawa międzynarodowego - że art. 15c i/lub 22a ustawy zaopatrzeniowej nie znajdują w ogóle zastosowania. Po wtóre, Sąd Najwyższy nie stracił z pola widzenia szerokiego kontekstu powstałego problemu, który wpisuje się w aspekt oceny zaszłości historycznych przez prawo, uznając uprawnienie Państwa do rozliczeń z byłym reżimem oraz przyjmując, że zasada ochrony praw nabytych nie rozciąga się na prawa ustanowione niesprawiedliwie. Z tych

względów, w każdym konkretnym przypadku sąd ma obowiązek oceny całości materiału dowodowego, łącznie z treścią informacji IPN, w celu dokonania rekonstrukcji przebiegu służby w spornym okresie w myśl otwartego katalogu uwzględnianych okoliczności, w szczególności długości okresu pełnienia służby, jej historycznego umiejscowienia w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r., miejsca pełnienia służby, zajmowanego stanowiska czy stopnia służbowego (teza nr 59 uzasadnienia) i przesądzenie, czy mamy do czynienia z kryterium służby na rzecz tzw. państwa totalitarnego określonym w art. 13b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej. Weryfikacja zaskarżonej decyzji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka winna nastąpić dopiero w odniesieniu do tak ustalonych konkretnych okoliczności faktycznych.

Organ emerytalno-rentowy oparł zaskarżoną decyzję na informacji IPN z 24.03.2017r. z której wynika, że E. I. w okresie od 1.10.1964 – 30.11.1986, pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy zaopatrzeniowej. Tymczasem nie ulega wątpliwości, że sądy orzekające w przedmiotowej sprawie nie są związane zaświadczeniem z Instytutu Pamięci Narodowej (informacją o przebiegu służb). Sąd Najwyższy w postanowieniu z 9 grudnia 2011r. (II UZP 10/11), na kanwie wcześniejszej nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej (z 2009r.) przyjął, iż sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej zarówno co do faktów (przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania danego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Stanowisko to wyrażono wprawdzie na tle art. 13a ustawy zaopatrzeniowej przed jej nowelizacją dokonaną ustawą z 2016r., jednak pozostaje ono aktualne także obecnie - po tej nowelizacji. Dodatkowo potwierdził to również Sąd Najwyższy w uchwale III UZP 1/20, jednoznacznie akceptując pogląd, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, także w odniesieniu do okoliczności stwierdzanych zaświadczeniem wydanym przez IPN na podstawie art. 13a ustawy z 1994r., okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, zaś art. 247 k.p.c. nie ma zastosowania. Nie do zaakceptowania jest sytuacja, w której Sąd pierwszej instancji nie uznaje informacji IPN jako dowodu w sprawie, ale jednocześnie nie przeprowadza żadnego innego postępowania dowodowego (nie czyni żadnych ustaleń), jak w rozpoznawanej sprawie. W postępowaniu przed sądem należałoby wykazać, że praca funkcjonariusza w służbie w czasach PRL polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli oraz była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego. Jeśli nie zostanie to dowiedzione w odniesieniu do konkretnych okoliczności faktycznych i zdarzeń, a ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na organie emerytalno - rentowym, wówczas były funkcjonariusz nie będzie miał automatycznie obniżanego świadczenia. Tym samym, warunkiem utraty (obniżenia) świadczenia emerytalnego (rentowego), a więc pozbawienie prawa ustanowionego niesprawiedliwie, jest wykazanie, że odwołujący się w ramach służby w organach bezpieczeństwa państwa naruszył podstawowe prawa i wolności innych osób, zwłaszcza walczących o niepodległość, suwerenność i Wolną Polskę. Ponieważ Sąd Okręgowy zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia rzeczywistego przebiegu służby E. I. w okresie wskazanym w informacji IPN, brak pogłębionej analizy w tym przedmiocie uniemożliwia prawidłową subsumcję, a w konsekwencji - rzetelny osąd sprawy. Dowodami, które mogłyby wskazywać na działania funkcjonariusza na rzecz totalitarnego państwa, mogłyby być przykładowo: zeznania osób pokrzywdzonych bezprawnie przez danego funkcjonariusza (inwigilowanych, prześladowanych), dowody z prowadzonych w tamtym okresie spraw sądowych przeciwko pokrzywdzonym, w których dany funkcjonariusz brał udział, w szczególności, czy brał udział w skierowanych przeciwko obywatelom bezprawnych działaniach polegających m.in. na prowokacjach lub składaniu fałszywych zeznań w takich sprawach. Znaczenie będą miały także inne dowody wskazujące na przykład, że funkcjonariusz w sposób oczywisty wspierał, propagował, utożsamiał się z zasadami państwa totalitarnego (zob. wyrok SA w Białymstoku, III AUa 115/20). Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając sprawę poczyni własne ustalenia w zakresie tego, gdzie dokładnie E. I. pełnił służbę i w jakich komórkach organizacyjnych Służby Bezpieczeństwa PRL oraz czym one się zajmowały), na czym rzeczywiście polegała jego służba oraz jakie zadania, w ramach powierzonych stanowisk i obowiązków służbowych, faktycznie wykonywał. Przy ocenie zasadności

objęcia konkretnej osoby zakresem ustawy należy mieć ponadto na uwadze długość okresu takiej służby oraz jej historyczne umiejscowienie w przedziale lat 1944-1990 - zgodnie z przytoczonymi wytycznymi Sądu Najwyższego w uchwale III UZP 1/20. Równie istotnym dla tej oceny jest aspekt weryfikacji funkcjonariusza w 1990r., skutkujący (tudzież nie) jego dalszą służbą na rzecz niepodległego państwa (w tym uzyskanie odznaczeń) oraz ustalenie, czy rozpatrywane świadczenie podlegało obniżeniu na mocy ustawy dezubekizacyjnej z 2009r. Ustalając powyższe Sąd pierwszej instancji powinien przede wszystkim bazować na aktach osobowych E. I., tutaj szczególnie pomocne mogą być liczne opinie służbowe czy wnioski personalne. Możliwe jest także przesłuchanie osób współpracujących z ubezpieczonym oraz wskazanych przez żonę wnioskodawcy S. I., na okoliczność przebiegu służby jej męża w okresie wyszczególnionym przez IPN. Na podstawie tak zebranych dowodów Sąd Okręgowy dokona oceny służby E. I. w kontekście przepisów art. 13b, art. 15c ustawy zaopatrzeniowej oraz przez pryzmat ochrony praw nabytych, jak też innych podstawowych praw i wolności człowieka. W konsekwencji, prawidłowo orzeknie o wymiarze policyjnej emerytury dla E. I. w świetle art. 15c ustawy zaopatrzeniowej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. I., ur. (...)

Od 1 października 1964r. pełnił służbę w Referacie (...) w W. jako oficer operacyjny, a następnie - inspektor operacyjny. Od czerwca 1975r. pracował w(...)Wydziale (...) w S. na stanowisku inspektora, a od sierpnia 1977r. - kontrolera Wydziału(...) (...) w S.. Od czerwca 1980r. w ww. Wydziale (...) zajmował kolejno stanowiska: starszego referenta techniki operacyjnej, kierownika zmiany, a następnie został kierownikiem zmiany Sekcji (...) Wydziału (...) (...) w S.. W świetle opinii służbowych E. I. był pracownikiem z inicjatywą, samodzielnie organizującym pracę operacyjną z osobowymi źródłami dowodowymi, w tym werbował tajnych współpracowników SB (np. t.w. L.). Nadto od 1964r. E. I. był członkiem (...) (i (...)), brał aktywny udział w życiu partyjnym. W 1974r. został odznaczony Brązową Odznaką (...). Referat ds. (...) (...) w W. był odpowiednikiem terenowym jednostek wymienionych w art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. b tiret 2 oraz lit. c tiret 4-5 ustawy z 18.02.;1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...). Wydział (...) w S. był terenowym odpowiednikiem Departamentu (...) MSW, wymienionego w art. 13 b lit. c tiret 4 ww. ustawy. Wydział (...) (...) w S./Sekcja (...) Wydział (...) Urzędu (...) w S. – był odpowiednikiem terenowych Biura (...)MSW wymienionego w art. 13b lit. d tiret 6 ww. ustawy. Grupa (...) Urzędu (...) w W. była terenowym odpowiednikiem Departamentu (...) MSW (**dowód: akta osobowe funkcjonariusza – na płycie CD k. 25, informacja IPN k. 132, pismo IPN k. 132 - 133/akta sprawy**).

Decyzją z 5.12.1986r., przyznano E. I. prawo do emerytury milicyjnej (**decyzja k. 2/akta emerytalne**).

Decyzją z 27.02.2017r., na podstawie ponownie ustalono E. I. wysokość zwaloryzowanej emerytury (**kserokopia decyzji k. 3/akta sprawy**).

Decyzją z 30.05.2017r. ((...)) na podstawie art. 15c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 708, z późn. zm.) oraz na podstawie informacji otrzymanej z IPN Nr (...) z dnia 24.03.2017r., Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ponownie ustalił wysokość emerytury dla E. I. od dnia 1 października 2017r.; wysokość świadczenia po potrąceniach wyniosła 1323,03zł., tj. 24,49% podstawy wymiaru w wysokości 4333,88zł. (**decyzja k. 7/akta emerytalne**).

Powyższy stan faktyczny, uwzględniający wytyczne Sądu Apelacyjnego w Łodzi, Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Fakty dotyczące charakteru pełnienia służby przez E. I. w spornym okresie, Sąd ustalił na podstawie akt osobowych funkcjonariusza. W postępowaniu sądowym organ emerytalny nie złożył innych wniosków dowodowych na poparcie zasadności zaskarżonej decyzji, w szczególności nie wskazał faktów rzutujących na indywidualną ocenę przebiegu służby funkcjonariusza.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji z 30.05.2017r., poprzez przeliczenie policyjnej emerytury z pominięciem regulacji art. 15c ust. 1, 2, 3 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin 1 października 2017r. (Dz.U. z 2016r., poz. 2270).

Analizując przebieg służby funkcjonariusza, Sąd doszedł do przekonania, że sam fakt zatrudnienia E. I. w jednej z jednostek wymienionych w art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w żaden sposób nie oznacza jeszcze pełnienia przezeń służby na rzecz totalitarnego państwa. Nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r. ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepisy art. 15c przewidujący obniżenie świadczenia ubezpieczonemu, ustawodawca dał podstawy do ingerencji w uprawnienie emerytalne w oparciu o przesłankę służby na rzecz państwa totalitarnego, która to przesłanka biorąc pod uwagę sposób redakcji art. 13b ustawy emerytalnej jest wypełniona przez fakt pełnienia służby w określonej ustawowo formacji w określonym ustawowo czasie. Poza ustawowymi ramami przesłanki służby na rzecz totalitarnego państwa jako przesłanki obniżenia świadczeń emerytalno-rentowych, ustawodawca pozostawił faktyczne okoliczności pełnienia służby przez funkcjonariusza określonej formacji, w tym okoliczności związane z indywidualnymi czynami tegoż funkcjonariusza, w szczególności w kontekście ich zgodności z przepisami prawa. Zauważyć jednak należy, że ustawodawca nie podał definicji totalitarnego państwa, ani nie precyzował jakie działania składają się na pojęcie służby na rzecz takiego państwa. W ocenie Sądu pomocne tu będzie posłużenie się w drodze analogii definicją zawartą w preambule do ustawy z dnia 18 października 2006r. (Dz. U. z 2020r. poz. 306, 284, 322) o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, w rozumieniu tej ustawy praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. W ocenie Sądu poza sporem jest, że organy bezpieczeństwa PRL pełniły w rzeczywistości funkcję policji politycznej i stosowały metody działania naruszające przyrodzone prawa człowieka. Jednakże ogólna negatywna ocena instytucji i organów władzy PRL nie powinna być automatycznie przenoszona na ocenę sytuacji jednostki w kontekście jej uprawnień emerytalnych, czy rentowych, również w kontekście wysokości tych świadczeń. Brak uwzględnienia sytuacji konkretnego świadczeniobiorcy wskazuje na uznanie wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL za winnych czynów mających uzasadniać zastosowanie wobec nich środków represyjnych, gdyż za taki środek należy uznać obniżenie świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust.1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji (...) powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka (por. uchwała składu 7 sędziów SN z 16.09.2020r., III UZP 1/20).

Jak pokazuje przykład służby E. I. pełnionej od 1.10.1964 – 30.11.1986, uznanym przez IPN za okres służby na rzecz totalitarnego państwa, brak jest podstaw do stwierdzenia, że ww. dopuszczał się zachowań zasługujących na penalizację. Fakty dotyczące przebiegu służby w/w, nie pozwalają na przypisanie E. I. działalności na rzecz totalitarnego państwa w okresie pełnionej służby, a tym samym nie stanowią podstawy do obniżenia wysokości świadczeń. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 9.12.2011r. (II UZP 10/11), na kanwie wcześniejszej nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej przyjął, iż sąd ubezpieczeń społecznych, rozpoznający odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia) wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza Służby Bezpieczeństwa, nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięi Narodowej zarówno co do faktów (przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania danego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Stanowisko to wyrażono na tle art. 13a ustawy zaopatrzeniowej przed jej nowelizacją

dokonaną ustawą z 6 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) oraz ich rodzin, jednak pozostaje ono aktualne także obecnie - po ostatniej nowelizacji. Dodatkowo, potwierdził to również Sąd Najwyższy we wspomnianej już uchwale III UZP 1/20, jednoznacznie akceptując pogląd, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, także w odniesieniu do okoliczności stwierdzanych zaświadczeniem wydanym przez IPN na podstawie art. 13a ustawy z 1994r., okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, zaś art. 247 k.p.c. nie ma zastosowania.

W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie, przebieg służby E. I. w organach bezpieczeństwa i charakter wykonywanej pracy, nie daje podstaw do stwierdzenia, że praca ta polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli oraz była trwale związana z łamaniem praw człowieka i obywatela na rzecz komunistycznego ustroju totalitarnego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k. p. c., Sąd orzekł, jak w wyroku.